et transgreditur legē altissimi Est qu se humiliat nequiter. et interiora eius plena sūt dolo Ex visu cognoscit vir. et a cursu faciei cognosciture sēsatus Amictus corpis et risus dentiū. et ingressus hominis enūciant de illo ꝛc. Ideo frater mi dilecte visis his et plectis. noli m̄ irasci ꝙ scripsi tibi. quia facio deo teste et tota curia celesti aīe tue et oīm aliorum hominū salutem Quapropter frater mi dilecte. si quid in h̄ chyrogrpho posui incōgrue vl ꝙ tibi displicet peto vt ignoscas m̄ simplici cōfratri tuo optans mihi hoc quod desidero. ⁊ opto tibi et subijcio me correctioni tue. ⁊ oīm quorum interest talia corrigere ⁊ ad viā veritatis et rectitudinis deducē Et hoc peto a te. et ab oībus tibi fauētibus. si aliqn̄ ꝯtigerit te hāc epl'am simplicez plegere tibi forte displicentez. vt supportas me cum tuis in xp̄o Ihu dn̄o nr̄o in desiderio salutis omnium animarum xp̄ianorum Amen.

Regi reguz citra xp̄m Sigismūdo in Imperatorē orb̄ toti⁹ electo Sacrosc̄e ecc̄e rhōne aduocato vniuersali vngarie regi prepotenti Sēnissimo principi Ecclesie sancte xp̄i sponse fidelissimo filio. regio exorto sāguine Patris qz sui illustrissimi Karoli regis Imperatoris qz sēp augusti vita scia regimine morib⁹ et in prudētia sectatori oīm qz vtutū culmine pornato Frater Theoderic⁹ vrye int̄ sacre theologie lectores minimus puincie saxon̄ ordinis fratrū heremitarū sancti Augustini Cōtra militātis ecc̄ie aduersarios triūphū gloriosum Vitam qz in pn̄ti cursu mūdi gr̄a dei plenā et post hui⁹ cōsūmationē agonis. gloriaz ꝯsequi sempiternam.

Prologus epistolaris

Gloriosus mūdi rotūdi architector Monarcha sup̄mus triūphantē ecc̄iaz in sūma pacis ac vnitatis stabilitate cōseruans post scisma terribile horrendūqz ꝯflictum quez lucifer ꝓtoscismaticus cū suis spiritibus apostatis iniecit triūphantis ciuitatis ciuib⁹ firmissima tranq̄llitatis quiete ꝯfirmauit Eiectoqz admirande gerulo claritatis cū eiusdem cōplicibus in inferni baratrum tāta facta est vnio vt nec quidē illi beati spūs de sua felicitate securi amplius decidere valeāt aut pec-

care Qui omunẽ cũ deo deiformẽ repñtantes societatẽ Supsimplicẽ supbeatã atqꝫ btificantẽ diuinam speculant essentiã Militantem optantes eccĩam e cuius laribus magnis grauib⁹ ve certãtes nisibus euolarũt. eidẽ supcelesti cõformari hierarchie. in pacis ac vnionis radice firmissima vt sc̃a sit et immaculata atqꝫ tota formosa. nõ hñs maculaꝫ nequicie nec duplicitatis rugã. neqꝫ in ea diuisio pateat aut cuiuscunqꝫ vestigij scisma clareat aut heresis horror deformet Etsi aliqđ in ea fuerit virus scissure pariformiter extirpet ad modũ quo triũphãs in celis eccĩa post scisma luciferi pace quiescit eterna Sed q̃ꝫq̃ꝫ pax pfecta atꝫ integra i hac militãti haberi nequeat eccĩa. naꝫ pugnat cõtra hostem vt vincat. et certat vt coronet Altera vẽo neqꝫ pugnat neqꝫ certat sed sine hoste atqꝫ aduersario regnat pacis eterne lauro coronata Attamẽ sũmopere elaborandũ est nisu toto pfecto qꝫ conamine instandũ est vt h̃ pniciosũ piculosũ horrendũ ve scisma qđ iã pelectã xp̃i sponsã tunicam incõsutilẽ corpus qꝫ ei⁹ venẽabile xl. ferme ãnis piculosissimo ⁊ scidit et diuisit errore penit⁹ tollat. e medio et funditus euellat Quapp̃ter idẽ dñs rex et sponsus eãdẽ sponsã suã vnã vocat et vnicaꝫ totamqꝫ formosã dicẽs Vna ẽ inq̃t colũba mea. quã nõ mõ ptim pulcram et immaculatã nomĩat Sed reuera totã pulcrã appellat ⁊ incõtaminatã phibet cuꝫ in sequentia verba prũpit Tota inq̃t pulcra es amica mea et macula non est in te fauus distillãs labia tua mel ⁊ lac sub lingua tua odor vestimẽtorũ tuoꝝ sup omnia aromata Surge ppera amica mea. veni de libano. veni coronaberis Est nãqꝫ tunica xp̃i sponsa incõsutilis p qua milites ne diuideret sortiti sũt Innuẽs sponsã suã eccĩam militantẽ. nullo scismate defedãdaꝫ aut q̃nto cius resartiendã ne de scintilla ignis ⁊ de virga fiat arbor poeta teste q̃ ista docet p̃cauere sic clamante

Opprime dũ noua sũt subiti mala semina morbi
Et tu⁹ incipiẽs ire resistat equus.
Nam mora dat vires teneras q̃ꝫ percoquit vuas (facit
Et validas segetes qđ fuit herba
Que p̃bet latas arbor spaciantibus vmbras.
Quo posita est p̃mũ. tpe v̄ga fuit
Tũc manibus poterat summa tellure reuelli.
Nũc stat in imensũ virib⁹ acta suis
Quapp̃ter idem subdit ibidem.
Principijs obsta sero medicia pat
Nã mala p lõgas inualuẽ moras

Ea ppter si in p̃ncipio sufficiẽtia fuissẽt adhibita remedia nõ tãte durasset istud deflendũ scisma Sed forsan istud dixit pp̃ha futurũ cũ aiebat Quadraginta ãnis offens⁹ sũ generationi huic et dixi sẽp hi errãt corde Ip̃i vero nõ ognouerũt vias meas q̃bus iuraui in ira mea nõ introibũt in requiẽ meam Ampli⁹ ip̃a sacrosc̃a in terris militans eccĩa. corpus est xp̃i sponsa

tusus ipe caput est qd et ipe corrū
pi noluit eximio testāte ꝓpha Non
dabis inqt scm tuū videre corru/
ptionē Hinc ⁊ pdicator egregius
de isto glioso capite ⁊ corpe vene
rando ad Colosēses scribens ait
Hec est inqt imago dei inuisibilis
pmogenitus omis creature et ipe
est caput corpis eccie Cui⁹ factus
sū ego paul⁹ minister. qui nūc gau
deo ꝓ vobis in passionibus et ad
impleo ea que desūt passionū xpi
in carne mea ꝓ corpe eius quod
est eccia Est igit xpūs caput eccie
sm diuinā humanāqz naturā Nā
sm dinitatis naturā caput est ecce
sanctoꝝqz oim spūalit eos viuifi/
cans atqz glificans vtens eis ad
libitū suū sicuti caput mēbris suis
pncipatur Et sm hūc modū tota
trinitas ineffabilis caput est vnuz
vlis ecce ⁊ triūphantl. ⁊ militantl.
Ceterū sm hūanitatis naturā ca
put est eccie militātis ꝑ moduz ex
cellētie sed nō auctoritatis qr sicut
caput cetēa mēbra excellit in situs
altitudie. et in ꝓprie nobilitate vir
tutis nā nobiliores mēbris ceterl.
habz vires. imaginatiuā videlicz
et apprehensiuā estimatiuā siue co/
gitatiuā et memoratiuā Sic xps
altitudine deitatis immense huma
nitatis mūdissime qua oim mūda
uit crimina et nobilitate viriū qua
oēm pcellit creaturā. merito caput
est eccie Et reuera etiā in pfectiōe
excedit Naz cū in cetis mēbris sit
tactus solus In capite sensus oēs
sūt aggregati Hoc ergo modo in
quacūqz natura pfectissimū caput
vocitat sicut leo caput qdrupedū
Et sm istā capitis ꝓprietatē xpūs
est caput eccie et sm dinam ⁊ hūa
nam naturā qr sm naturā dinam
est in eo plenitudo ois dinitatl. qd
apls māifeste disserit dicēs in ipo
habitare plenitudinē dinitatl. cor/
poraliter et ab ipo in qntū de⁹ in/
fluit in nobis oēs gras spūales et
sic dirigit nos in se ipm Similit
ista ꝯueniūt ei sm hūanā naturaz
que in xpo est dignissima rōne alti
tudinis qr est vsqz ad vnionem in
psona diuina exaltata Rōne etiā
exaltatōnis ꝓprie qr dignissimum
actum habuit in ecclesia scz redi/
mere ipam ⁊ sāguine ꝓprio edifica
re Itēqz rōne pfectiōis Naz sicuti
in capite est oim sensuuz ꝯfluentia
sic et in xpo est toti⁹ gre pfecta ple
nitudo Est et alia capitis cōditio
Nā vires aiales ceteroꝝ mēbrorū
hnt motū suū atqz influxū a capi/
te Sic nanqz caput dicit pncipiuz
alioꝝ mēbroꝝ dās eis sensū ⁊ mo
tū et hoc mō omē pncipiū dicitur
caput Ita fons caput fluminū nū
cupat et caput libri et caput vie
Isto mō etiā xpūs est caput eccie
nā per ipm fidei sensuz charitatis
qz motū accepim⁹. et gram ⁊ vita
tem sm illud Joh. Gra et veritas
per Jhm xpm facta est Tertia ca
pitis ꝯditio est vtus directiua di/
rigit eni reliqua mēbra in opatiōi
bus suis et actibus ꝓpter imagia
tionē et sensus qui in eo formalit
abūdant Sic etiā ob hanc ꝯditio
nem omis rector caput dicit sicut
rex pnceps pontifex et hmōi Ea

etiā rōne xpūs caput ecc̄ie verissi/
me appellatur. qz direxit nos per se
ip̄m doctrina salutari Primo ꝑ se
p̄dicando qz cepit ih̄s facere ⁊ do
cere. deinde per apl̄os et sanctos
doctores ꝑ quos lumie fidei nos
illumiauit et exēplis v̄tutū mirabi
liter dotauit Est et q̄rta capitis ꝯ
ditio Nā caput et mēbra reliqua
sūt eiusdē nature. et ꝑm istam natu
ram xp̄o ꝯpetit esse caput ecclesie
militātis. et hec ꝯplet capitl. rōem
in xp̄o. qz xpūs ꝑm naturā huma
nitatis habet ꝑfectionē homoge/
niā alij̄s et est p̄ncipiū q̄i vniuocū
ecc̄ie militātis Et dicit̄ caput ꝑm
humanā naturā et gr̄a capitl. ꝑm
quā iste ꝓprietates sibi cōueniunt
ꝑm qd̄ influit alij̄s mēbris. et isto
mō cōuenit nobiscū in natura ꝑm
speciē vn̄ ꝯsequit̄ Q̄ cōueniētius
xpūs est caput hoim q̄z angelorū
qz cū hoibus ꝯuenit in specie. cum
angelis v̄o in genere intellc̄ualis
nature Ex q̄bus luce clarius intel
ligētib⁹ patulū est Ecc̄iam militā/
tem vnā esse debere in xp̄o ⁊ nō di
uisā Nā sicuti ex capite et corpe fit
vnū sic ex xp̄o et ecc̄ia fit vnū inse
parabile et indiuisū q̄q̄z sint mem
bra multa q̄ nō eūdē actū hn̄t Vn̄
doctor gētiū ad rhōs loquēs ita
clamat Sicut inquit in vno corpe
multa mēbra hēmus oia aūt mem
bra nō eūdē actū hn̄t ita mlti vnū
sum⁹ in xp̄o Et sic̄ ex mlt̄l. racemis
vinū ꝯfluit. atz ex multis g̃nis vn⁹
panis ꝯficit̄ et fit ex his oib⁹ vnū
Sic ex capite xp̄o et ecc̄ia q̄ ex di/
uersis mēbris ꝯstituit̄ fit vnū. vnū
inq̄z tale et talit̄ vnū ꝙ xpūs sibi li
bellū repudij̄ dare nō pōt Quāq̄z
pl̄es instinctu diabolico permoti
ip̄m sc̄m xp̄i corp⁹ scindere machi/
nant̄ ꝑ quos fieri solēt scismata et
ꝯtentiones q̄ corp⁹ ip̄m mōstruo/
sum efficiūt Et tales ab apl̄o car
nales appellant̄ Quales erant co/
rinthei q̄bus idē scp̄sit apl̄us eos
rep̄hendēs. ait nāq̄z Cuz inq̄t int̄
vos sit zelus et ꝯtentio nōne car/
nales estis et ꝑm hoiem ābulatis.
Cū eni q̄s dicit Ego q̄dē suz pau
li ali⁹ aūt ego sū apollo homines
estis Et reuera hec fuit vox iā ple
rosq̄z ꝑ ānos Ego sū Joh̄is Ego
gregorij̄ Ego bn̄dicti Nūq̄d xpūs
diuisus est Absit At cōn istos idē
apl̄s ad gal̄ intonat Oēs inq̄t in
xp̄o estis vnū Et isti corp⁹ xp̄i di/
uidūt imo caput a corpe scindunt
Vnum est eni corp⁹ xp̄i naturale
Vnū corp⁹ xp̄i mysticū qd̄ ē ecc̄a
quā nll̄o mō scindi voluit a corrū
pi qz vt isdē doctor ait ad ephes̄
Vnum inq̄t corpus et vnus spūs
vn⁹ dn̄s vna fides vnū baptisma
vnus de⁹ et pr̄ oim qui sup̄ om̄es
et per om̄ia et in oibus nobis
E q̄bus claret ad vnū caput nr̄m
xp̄z videlz oia tēdere mēbra ⁊ oia
vnum esse in xp̄o Nō ergo diuisus
debet esse xp̄s quē tota xp̄ianitas
iā diuisit Quippe hec vnio mōstra
tur in christo cum non cor nostrū
sed caput neque cor ecclesie sed
caput ecclesie affirmetur Cor eniz
est principium virium vitalium in
toto corpore et est primum prin/
cipium membrorum omnium q̄n/
tum ad esse Caput vero aliarum
virium est principium que ad

sensū motū q̄ ꝑtinēt Cū igit̄ xp̄m
dicim⁹ esse ꝑncipiū mēbrorū ecc̄ie
nō est intētionis doctoꝝ q̄ntū ad
eē naturale ꝫ q̄ hoies sūt. ꝫ q̄ntū
ad fidē et charitatē ꝑ quam ecc̄ie
mēbra vniūtur q̄ sūt vnū corp⁹ xp̄i
et sūt vnū in xp̄o Hāc aūt vnionē
q̄ post illā que sacratissimo in v̄gi
nis vtero fc̄a est excellētissima cō/
ꝓbat̄. impedit pn̄s flebile scisma.
vn̄ q̄nte et q̄t fuerint diuisiōes. q̄t
accreuerint ɔtentiones. q̄t emana
uerint scissure claret mundū ꝑ vni/
uersū Qua de cā sūme nc̄arium est
currēs istud miserandū atz ꝑnicio
sū scisma extirpari fūdit⁹ vt sacro/
sc̄a ecc̄ia xp̄i spōsa in xp̄o sit vna.
Et ꝓplus hincinde diuisus p̄cioso
xp̄i sāguine redēpt⁹ diu desidēatā
et affectatā pacē ɔsequat̄ qui huc
usq̄ magnis fluctuans in dubijs
ignorat cui ꝑti debeat adherere.
Qua pestilēti ac nefaria semota se/
ditione ip̄a xp̄i spōsa p̄electa vna
et vnica resplendebit ꝓ q̄ et ꝓba
dep̄cat⁹ est in ꝑsona spōsi ita dicēs
Libēa inq̄t de manu canis vnicaz
meā Sane ecc̄ia q̄ vna eē debz
et vnica in manu canis fuerat ꝫ ē
sub luciferi ꝑstitit ptāte a q̄ se q̄ti/
die ꝑ filios suos q̄s enutrit. quos
refocillat gemitib⁹ instās. suspirijs
inhiās repleta dolorib⁹ petit. po
stulat. obsecrat. et exclamat libera
ri. Hi sūt q̄s nō filios ꝛ fr̄es ꝫ pa
tres ꝛ doctores appellam⁹. Inter
q̄s q̄dā dignitate atz reuerētia sa
cerdotali nonnulli vero regia fun
gūtur ptāte Quib⁹ p̄scis ꝛ tēpib⁹
retroactis q̄rulosa loq̄bat̄ voce in
hec tristicie v̄ba ꝓrumpēs Filios
enutriui et exaltaui ip̄i āt spreuer̄t
me Sz nūc tp̄is aduenit plēitudo
quo immaculat⁹ spōsus desolate
duduz miserebit̄ sponse. per filios
alios q̄s ꝑturijt. et pepit. q̄ ip̄am
pestilentē turbatā. diuisam scissam
q̄z in hoc acceptabili tēpe totis ꝓ
virib⁹ intendūt et anhelāt refōrre.
De q̄ꝝ nūero vr̄a Sēnitas e sera
phico demissa solio caput est atq̄z
ꝑncipiuz. finis atq̄z mediū et toti⁹
originis fūdamētū Que non mō
patriū solū. dn̄iuz. regnū ve ꝓpriū
ob crucifixi fidē reliq̄t ꝫ etiā t̄ras
adijt aliēas ꝛ remota climata mū
di. Quatin⁹ ip̄a sūma cū prudētia
a q̄ spōsus eādē excellētissime por
nauit flebile pn̄s inuetēatū imo q̄/
dāmō induratū scisma exterminet
ꝛ euellat Quā vtiq̄z illustrissie vr̄e
maiestatis sēnitatē xp̄ūs caput et
spōsus sponse sue ecc̄e lamētabilit̄
elise rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiuz sibi
singularit̄ p̄elegit fidelissimā atq̄z
fūdatissimā repatricē ꝓut euiden
tia facti monstrauit ꝓbat ꝛ ꝓba
bit Hāc eni elegit ille atz p̄destia
uit q̄ p̄destinat⁹ ē dei fili⁹ in v̄tute
an̄ vasti mūdi ɔstitutiōez et sua in
finita disposuit sapia ad taz egre
giū arduū nc̄ariū q̄z negociū ꝑfici
endū qd̄ plerisq̄z p̄clarissimis ex oi
mūdi sapia viris difficile imo ipos
sibile fc̄m est ad effectū. qꝛ q̄z q̄z in
cepint oib⁹ q̄b⁹ poterāt opa ꝛ ope
nixibus atq̄z nisib⁹ scādalosū istud
atq̄z flebile tollere scisma in fine
tamē quem aspirabant defecerūt.
Et id quidē tā excellens sc̄e vnio/

nis diu desideratū negociū ne vl/
teriozis sentiat dilatōnis detrimē
ta ad vos tanqz serenissimuz q ec/
clesie sce fidelissimū aduocatū est
deuolutū vt afflicte ac desperanti
xpianitati finē optatū imponatis
affectualiter cuz effectu Quantum
nanqz vra serenitas ad id pficien
duz elaborauerit qntū qz effecerit
orbē noscitur p vniuersuz Et in li
broz pcessu succurrente dño pa
labo Eia ergo qntū faciebat di/
uina clemētia felicē illā aiam moli
corporee infūdendo et carceri car
neo includendo Euge et gaudeat
illa deiformis aia dei imagine in/
compabiliter insignita qnto cōdi/
ta est scoz tripudio angeloz qb'
dine claritatis speculū intellectuz
apuit vt pscirēt eādē spōso cādido
q rubicūdo spōse flebili ac tristāti
se pacis ac ocordie federe iugiter
vniturā mise rādi scismatl. veneno
penit' extirpato! Ob id igit aperi/
endum princeps illustrissime citra
xpm in hoc orbe pūtis miserie re/
gi regū. libzū de osolatione ecclie
sce sponse xpi hucusqz desolate. re
uerent scribo atqz offero humilit
q deuote Cōmendās ordinē meū
vre serenitati quē illustrissim' impa
tor sp Augustus Karolus Bohe/
mie rex vr genitor felicis mēorie
multis fauoribus et pmotionib' ē
psecut' Personā qz meā nulli' va
lor. pslyncerissime vre claritati re
cōmendo Supplicās deo p nob
omnib' crucifixo qtenus serenitatl.
vre pclarā reuerentiā sanā atz in/
columē. et sua plenā gra vsqz ad
felicis anime expirationez dignet
conseruare Amen

Explicit Epistola

Sequit diuisio libzozū

Volumen totū diuisi in libros
ptiales. p modū dialogi. Quemli/
bet vero libzū per metra et psas
disposui et quālibet prosam in di
stinctiones diuisi.

Liber primus otinet planctū ec
clesie cū argumētis sponse q spon
so dissoluēda ponit et sponsus re
spondet in scdo libro

Primus liber cōtinet metra no
uem et ponit elegias sponse.

In pmo metro sponsa plangit
q cogitat statū suū in q aliqn fuit

In scdo plangit quō ceciderit
de pmo statu in statū miseriez pec
cati et ponit cāz planct' q inuehit
cōtra papā cardinales et alios ec
clesie plātos q oēs sūt symoniaci.

In tertio metro sponsa inuehit
cōtra gen' humanū qd magis est
ingratum et plus degenerauit qz
omnes alie creature

In qrto metro inuitat spōsa in
sensibilia ad plangendū.

In qnto loquit de statu in quo
multa bona habuit et delicias q ā
plexus cū sponso et ecōtra spōsus
cum ipsa

In sexto tristat sponsa q plāgit
qz videt sponsus deseruisse spōsā
in isto tempore tribulationis

In septio petit spōsa qp si aliqs
vidit sponsū reuelet hoc sponse

In octaua sponsa vōt sponsum

In nono ipa plangēs loquitur
carmē elegiacū ipi spōso Spōsus
xpūs est Sponsa est ecclesia